

Ghid de aplicare a metodologiei de verificare și validare a standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate (M3)

Introducere

Acest ghid a fost redactat pentru a sprijini implementarea cadrului metodologic revizuit pentru dezvoltarea de calificări în România. El reprezintă unul dintre rezultatele proiectului PHARE 2004 EuropeAid/121949/D/SV/RO.

Obiectivele principale ale acestui ghid sunt următoarele:

- Să ofere îndrumare experților care verifică sau validează standardele ocupaționale și calificările.
- Să informeze angajatorii, organizațiile patronale și sindicale, companiile, furnizorii de formare și asociațiile profesionale care sunt sau doresc să fie implicate în elaborarea de calificări.

Alte obiective:

- Să explicitizeze *Metodologia de verificare și validare a standardelor ocupaționale și calificărilor (M3)*
- Să contribuie la îmbunătățirea cadrului metodologic de dezvoltare a calificărilor în România și să conducă la dezvoltarea unui Cadru Național al Calificărilor (CNC), compatibil cu principiile Cadrului European al Calificărilor (EQF).

Acest ghid a fost revizuit pe baza rezultatelor procesului de implementare a proiectului Phare 2004 (mai 2007 – noiembrie 2007). Acest proces a constat în realizarea unor analize ocupaționale și elaborarea unor standarde ocupaționale (ca bază pentru dezvoltarea de calificări) în patru sectoare economice. Acest ghid nu va mai fi actualizat până la finalizarea proiectului Phare 2006. Informații suplimentare referitoare la cadrul metodologic pot fi obținute la adresa www.cnfpa.ro.

Autorii consideră binevenit orice feedback constructiv din partea utilizatorilor pentru a putea îmbunătăți calitatea acestui ghid.

Paul Weide - Team Leader

Asistența tehnică

Phare 2004 EuropeAid 121949/D/SV/RO

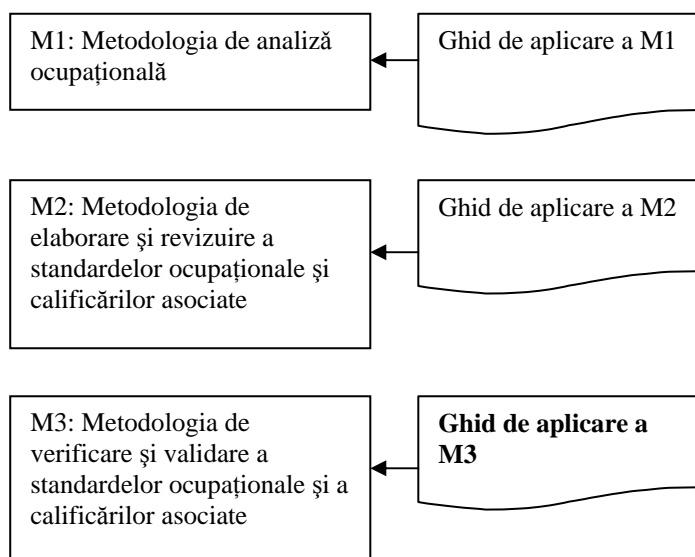
București, decembrie 2007

Cuprins

Structura ghidurilor metodologice	3
Capitolul 1: Introducere în procesul de verificare și validare a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate	4
Ce reprezintă verificarea și validarea?	4
Verificarea și validarea totală sau parțială	5
Măsuri și obiective generale.....	6
Capitolul 2: Verificarea realizată de către experții sectoriali	7
2.1 Obiectivul	7
2.2 Scopul.....	7
2.3 Documentele prezentate spre verificare	7
2.4. Instrumentul utilizat pentru verificare.....	8
2.5. Întrebări cheie pentru verificare	8
2.6. Completarea raportului de verificare.....	9
2.7. Rezultatele verificării	10
Capitolul 3: Validarea de către Comitetele sectoriale.....	11
3.1 Obiective	11
3.2 Scopul.....	12
3.3 Documentele prezentate spre validare.....	12
3.4 Instrumentul utilizat pentru validare	13
3.5 Întrebări cheie.....	13
3.6 Completarea raportului de validare	14
3.7 Rezultatul validării	15
Capitolul 4: Verificarea metodologică realizată de Autoritatea Națională pentru Calificări	16
4.1 Obiectivul	16
4.2 Scopul.....	17
4.3 Documentele prezentate pentru verificarea metodologică	17
4.4 Instrumentul pentru verificarea metodologică	18
4.5 Întrebările cheie.....	18
4.6 Completarea raportului de verificare metodologică.....	18
4.7 Rezultatul verificării metodologice	19
4.8 Înregistrarea.....	20

Structura ghidurilor metodologice

Acest ghid este structurat în același mod ca și celelalte ghiduri care vin în sprijinul implementării cadrului metodologic de dezvoltare a unui cadru național coerent al calificărilor. În cadrul proiectului au fost dezvoltate ghiduri pentru fiecare metodologie componentă a cadrului, așa cum se poate vedea în figura de mai jos.

Verificarea și validarea reprezintă activitățile finale din procesul de elaborare a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate. De fapt, verificarea și validarea ar trebui să fie considerate măsuri de asigurare a calității care trebuie să garanteze atingerea celui mai înalt nivel de calitate al rezultatelor și că organizațiile abilitate în domeniul standardelor ocupaționale (comitetele sectoriale sau ministerele de resort) își asumă deplina responsabilitate privind conținutul standardelor și calificările asociate acestora.

Acest ghid oferă o explicație pas cu pas a activităților care trebuie realizate de experții care verifică și validează standardele ocupaționale și calificările asociate.

Capitolul 1, descrie diferențele între verificare și validare, diferența între verificarea și validarea parțială sau totală și scopul realizării acestor activități în strânsă legătură cu măsurile care trebuie luate pentru a asigura rigurozitatea verificării și validării.

Capitolul 2 descrie verificarea realizată de către experții sectoriali.

Capitolul 3 descrie validarea de către organizațiile abilitate în domeniul standardelor ocupaționale (comitetele sectoriale sau ministerele de resort).

Capitolul 4 descrie verificarea metodologică realizată de experții ANC .

Standardele ocupaționale și calificările asociate acestora, verificate și validate de către sector, verificate metodologic de direcția de specialitate a ANC, sunt aprobate de autoritate și înregistrate în Registrul Național al Calificărilor (RNC).

Capitolul 1: Introducere în procesul de verificare și validare a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate

Ce reprezintă verificarea și validarea?

Înainte de a aborda procesul, este util să clarificăm ce se înțelege prin verificare și validare. Deși, în limbajul uzual, acești termeni sunt câteodată utilizați ca sinonime, în cadrul acestei metodologii fiecare dintre ei are un înțeles distinct.

Scopul verificării este de a confirma că standardele și calificările asociate respectă specificațiile cerute, care se referă la conținutul tehnic și aspecte metodologice, precum:

- Identificarea corectă a nivelului de responsabilitate;
- Descrierea corectă a etaloanelor calitative;
- Descrierea cu acuratețe a unităților / titlurilor de unități;
- Utilizarea verbelor active pentru descrierea ocupațiilor, unităților de competență, elementelor de competență și criteriilor de realizare;
- Documentele sunt prezentate în formatul corect;
- Fișierele în format electronic sunt în concordanță cu varianta imprimată;
- Documentele sunt prezentate în format electronic

În această metodologie se face o distincție între:

- verificarea realizată de către experții sectoriali (capitolul 2);
- verificarea metodologică realizată de către experții ANC (capitolul 4).

NOTĂ: Anexa 3.3 conține un set complet de întrebări cheie și elemente care trebuie să fie luate în considerare la verificarea de către experții sectoriali a unui nou standard ocupațional și a calificărilor asociate.

NOTĂ: Anexa 3.7 conține un set complet de întrebări cheie și elemente care trebuie să fie luate în considerare la verificarea metodologică a unui nou standard ocupațional și a calificărilor asociate.

Scopul validării este de a stabili dacă conținutul standardului ocupațional și calificările asociate reflectă corect competențele cerute de piața muncii.

Reflectarea corectă a competențelor înseamnă că validarea se concentrează pe următoarele întrebări:

- Standardul ocupațional și calificările asociate descriu ceea ce și-au propus să descrie ?
- Este descrierea validă, adică măsoară ce și-a propus să măsoare?

Pentru a răspunde la aceste întrebări trebuie să se verifice dacă:

- Standardul proiectat s-a făcut pe baza analizării unei arii ocupaționale.
- Calificările asociate răspund cerințelor pieței muncii;
- Tehnicile de evaluare propuse sunt credibile pentru domeniul ocupațional respectiv;

- Data propusă pentru revizuire este realistă;

NOTĂ: Anexa 3.5 conține un set complet de întrebări cheie și elemente care trebuie să fie luate în considerare la validarea unui nou standard ocupațional și a calificărilor asociate. Validarea standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate, este realizată de către comitetele sectoriale în baza Acordului tripartit pentru Cadrul Național al Calificărilor.

Verificarea și validarea totală sau parțială

Verificarea și validarea totală

Până în acest moment, verificarea și validarea au fost considerate activități care au ca obiectiv asigurarea unui nivel optim de calitate pentru **noile** standarde ocupaționale și calificările asociate luate ca un întreg.

Verificarea și validarea parțială

În timp va apărea necesitatea de a **revizui** standardele ocupaționale existente și calificările asociate. Revizuirea înseamnă modificări sau adăugiri aduse unui standard ocupațional sau calificărilor asociate.

Revizia presupune fie modificarea unităților existente sau adăugarea de altele noi.

De asemenea, revizia poate presupune noi combinații de unități dintr-un standard existent pentru definirea unei noi calificări.

Revizuirile pot fi motivate de:

- introducerea de noi tehnologii pe piața muncii;
- combinarea funcțiilor (activitate desfășurată într-o ierarhie funcțională de conducere sau execuție) existente în economie;
- revizuirea unităților în scopul îmbunătățirii procesului de formare;
- politici naționale/europene menite a îmbunătăți flexibilitatea forței de muncă.

De cele mai multe ori revizuirile presupun numai o verificare și validare parțială.

Exemplu:

Se implementează o nouă lege privind securitatea și sănătatea în muncă . Unul dintre obiectivele acestei legi poate fi ca toate persoanele active să fie capabile să utilizeze extingtorul. Prin urmare „utilizarea extingtorului” poate fi un element de competență nou în unitatea de competență existentă denumită” Aplicarea prevederilor legale referitoare la sănătatea și securitatea în muncă și în domeniul situațiilor de urgență”.

Revizuirea acestei unități nu presupune revizuirea tuturor standardelor ocupaționale și calificările asociate din care face parte. Aceasta va fi inclusă automat în toate standardele ocupaționale și calificările asociate.

În aceste condiții, verificarea și validarea sunt parțiale fiind concentrate pe o singură unitate. Verificatorii și validatorii ar trebui să ia în considerare numai elementele relevante ale unității revizuite.

În următorul tabel sunt prezentate diferitele tipuri de verificare și validare.

		Tipuri de verificare și validare
1	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt noi	totală
2	Standardul ocupațional și calificările asociate revizuite	totală
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	parțială
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	parțială
5	Unități de competență revizuite	parțială
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	parțială

În cazul verificării și validării parțiale se realizează o prezentare generală care clarifică pe ce se va focaliza procesul de verificare și validare.

Măsuri și obiective generale

Obiectivul întregului proces de verificare și validare este de a asigura atingerea unui nivel optim de calitate în ceea ce privește elaborarea de standarde ocupaționale și calificările asociate acestora. Standardele și calificările asociate trebuie să atingă cele mai înalte niveluri calitative deoarece odată ce au fost validate și aprobate, ele vor fi utilizate pentru a pregăti viitoarea forță de muncă. De aceea, este imperios necesar ca verificarea și validarea să fie riguroase și să fie independente de procesul de elaborare.

În acest context, trebuie respectate următoarele principii de bază:

- **Analiza ocupațională este verificată și validată înainte de elaborarea efectivă a standardului ocupațional și a calificărilor asociate.**
- Verificatorii și validatorii nu trebuie să fie implicați în procesul efectiv de elaborare a standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate pe care le analizează.
- Experții sectoriali sau alte persoane desemnate să facă acest lucru în numele comitetelor sectoriale trebuie să aibă cunoștințe profesionale adecvate să cunoască M2 și să aplice M3.
- Este imperios necesar să fie asigurată independența între verificare și validare. Acest lucru presupune ca verificatorul unui anumit standard/calificare sau unitate să nu poată să participe la validarea aceluiași standard/calificare sau unitate.
- **Verificarea metodologică este realizată numai de către experții direcției de specialitate ANC.**
- **Verificarea și validarea se realizează numai de către experți desemnați în acest scop de către o organizație abilitată în domeniul standardelor ocupaționale (comitet sectorial sau minister).**

NOTĂ: Orice instituție, diferită de organizațiile abilitate în domeniul standardelor ocupaționale (comitet sectorial sau minister), care intenționează să elaboreze un standard ocupațional și calificările asociate, trebuie să rețină faptul că acestea pot fi elaborate numai pe baza unei analize ocupaționale verificate și validate anterior. Standardul ocupațional și calificările asociate sunt aprobate de ANC și înregistrate în RNC, numai dacă au fost verificate, validate de comitetul sectorial și verificate metodologic de experții direcției de specialitate ANC.

Capitolul 2: Verificarea realizată de către experții sectoriali

2.1 Obiectivul

Verificarea de către experții sectoriali se concentrează în primul rând pe **conținutul tehnic** al standardului ocupațional și a calificărilor asociate. De aceea, este imperios necesar ca verificarea realizată de către experții sectoriali să fie foarte riguroasă astfel încât standardele ocupaționale și calificările asociate să răspundă scopului pentru care au fost elaborate.

2.2 Scopul

Scopul verificării este de a asigura că:

- **Toate informațiile cerute conform M1, M2 se regăsesc în** standardul ocupațional și calificările asociate (vezi în tabel situațiile care conduc la diferite tipuri de verificare);
- **Informațiile sunt prezentate în formatul stabilit conform M1, M2** ceea ce va permite realizarea unei verificări metodologice corecte;
- **Toate cerințele metodologice au fost respectate.**

	Situații	Tipuri de verificare	Întrebări cheie
1	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt noi	totală	1, 2, 3, 4,5,6,7,8,9
2	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt revizuite	totală	1,2,3,5,6,7,8,9
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	parțială	3,5,6,7,8,9
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	parțială	3,5,6,7,8,9
5	Unități de competență revizuite	parțială	3,4 (4:concentrată pe formatul unităților)
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	parțială	3,4 (4:concentrată pe formatul unităților)

2.3 Documentele prezentate spre verificare

În cazul unei **verificări totale** următoarele documente trebuie puse la dispoziția verficatorului:

- Lista surselor și metodelor utilizate la elaborarea analizei ocupaționale (incluzând numele experților consultați, companiile și organizațiile profesionale implicate din respectiva arie ocupațională);

- Tabelul de analiză ocupațională completat;
- Standardul ocupațional;
- Calificările asociate standardului ocupațional.

În cazul unei **verificări parțiale** următoarele documente care trebuie puse la dispoziția verficatorului sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Situații		Documentele prezentate spre verificare
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	Standard ocupațional Calificările existente Calificările noi
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	(Standard ocupațional) Calificările existente Calificările revizuite
5	Unități de competență revizuite	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile revizuite Versiunile vechi și cele noi ale unităților revizuite
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile noi Unitățile noi

2.4. Instrumentul utilizat pentru verificare

Verificarea se face utilizând **Lista de control a verificării** (Anexa 3.3) care trebuie să fie considerată ca un “memento” pentru verficator și conține două seturi de întrebări cheie care se aplică în concordanță cu situațiile prezentate în tabelul de la punctul 2.2.

Nu există un plan de lucru prestabilit pentru realizarea efectivă a verificării de către expertul sectorial. Oricare abordare ar fi utilizată, este important ca verficatorul să aibă suficient timp la dispoziție pentru a studia în detaliu documentele prezentate.

Procesul de verificare este terminat atunci când s-a răspuns pe deplin la toate întrebările cheie cuprinse în **Lista de control a verificării** (Anexa 3.3).

2.5. Întrebări cheie pentru verificare

Procesul de verificare este terminat atunci când s-a răspuns pe deplin la următoarele întrebări cheie:

- 1 Este satisfăcătoare analiza ocupațională?
- 2 Standardul ocupațional corespunde analizei?
- 3 Unitățile conțin informațiile necesare?
- 4 Standardul ocupațional este prezentat în formatul corect?

- 5 Calificările se bazează pe conținutul standardului ocupațional?
- 6 Calificările sunt definite în conformitate cu regulile de combinare?
- 7 A fost stabilit nivelul corect al calificărilor?
- 8 Calificările conțin informațiile cerute?
- 9 Calificările sunt prezentate în formatul cerut?

NOTĂ : Analiza ocupațională este considerată satisfăcătoare dacă:

- acoperă o întreagă arie ocupațională
- a fost realizată de experții în domeniu
- au fost utilizate metode și tehnici de colectare a informațiilor diferite, adecvate și suficiente
- sursele de colectare au fost alese conform cerințelor metodologice
- datele culese sunt corect structurate în formatul standard al analizei ocupaționale

Pentru verificarea standardului ocupațional se utilizează setul 1 de întrebări cheie (1,2,3,4)

Pentru verificarea calificărilor asociate standardului ocupațional se utilizează setul 2 de întrebări cheie (5,6,7,8,9)

NOTĂ: Lista de control se bazează pe *ghidurile de aplicare a M1, M2*.

În orice stadiu al procesului de verificare, analiza ocupațională, standardul ocupațional, calificările sau unitățile definite pot fi retrimise autorului dacă sunt constatate erori majore sau omisiuni. Verificatorii trebuie să utilizeze instrumentele puse la dispoziție (lista de control și ghidurile relevante) și propria experiență profesională pentru a hotărî dacă se impune o astfel de decizie.

2.6. Completarea raportului de verificare

Raportul de verificare (Anexa 3.1) trebuie să fie completat în concordanță cu tipul de verificare (totală sau parțială) care se realizează de către verificator.

Întrebările cheie 1,2,3,4,5,6,7,8,9 se utilizează în situațiile 1 și 2 din tabelul de la punctul 2.2, care se referă la standardele și calificările asociate noi și revizuite.

Întrebările cheie 3,5,6,7,8,9 se utilizează în situațiile 3 și 4 din tabelul de la punctul 2.2, care se referă la calificări noi sau revizuite asociate unui standard existent.

Fiecare calificare trebuie să fie verificată separat.

Întrebările cheie 3 și 4 se utilizează în situațiile 5 și 6 din tabelul de la punctul 2.2, care se referă la unități de competență noi sau revizuite corespunzătoare uneia sau mai multor calificări.

Întrebarea 4 trebuie astfel interpretată: *unitatea este prezentată în formatul corect ?*

Dacă verificarea se concentrează numai pe unitățile revizuite, trebuie completată suplimentar ultima secțiune de pe pagina 2 a raportului.

Răspunsul la întrebările cheie nu constă pur și simplu în bifarea variantelor din raport.

NOTA : Verificatorul este obligat să verifice dacă titlul standardului ocupațional este în RNC. Aceeași regulă se aplică calificărilor și unităților de competență.

Dacă un titlu propus se regăsește în RNC atunci trebuie alocat unul nou.

Pe lângă această verificare în RNC, verificatorul ar trebui, de asemenea, să verifice titlurile calificărilor și standardului ocupațional în **COR** emisă de către **Ministerul Muncii** (titlurile unităților nu trebuie să fie verificate în acest registru). Dacă titlurile standardului ocupațional și/sau calificărilor nu există în COR, trebuie urmată procedura pentru înregistrarea în COR (ANC prin coordonatorul comitetului sectorial oferă asistență verificatorului asupra procedurii care trebuie urmată).

2.7. Rezultatele verificării

A. Documentele prezentate nu sunt aprobate.

Dacă verificatorul concluzionează că oricare dintre documentele prezentate trebuie să fie revizuite /actualizate /schimbate /completate, se completează fișa de feedback al verificării (Anexa 3.2) și întregul dosar este returnat autorilor documentelor.

După efectuarea **schimbărilor solicitate, dosarul calificării este din nou prezentat spre verificare**. Verificatorul va completa **un nou raport de verificare**, focalizat pe acele elemente care au fost revizuite/ actualizate/schimbate sau completate care poate să fie favorabil sau nu. **Acest nou raport este, de asemenea, adăugat la dosarul calificării.**

NOTĂ: Dacă verificatorul și autorii documentelor nu pot ajunge la o concluzie finală comună, autorii sau verificatorul pot apela la organizația abilitată în domeniul standardelor ocupaționale. Aceasta va lua decizia finală legată de evoluția ulterioară a lucrurilor.

B. Documentele prezentate sunt aprobate

Dacă verificatorul trage concluzia că documentele prezentate se ridică la nivelul calitativ cerut, întreg dosarul, incluzând toate rapoartele de verificare completate și fișele de feedback, este înaintat organizației abilitate în domeniul standardelor ocupaționale (comitetul sectorial sau ministerul responsabil) împreună cu o scrisoare de solicitare pentru validare semnată de către verificator și autori.

Capitolul 3: Validarea de către Comitetele sectoriale

Validarea standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate este realizată de către Comitetele sectoriale în baza Acordului tripartit referitor la cadrul Național al Calificărilor, semnat în 2005.

Comitetele sectoriale acționează ca organizații abilitate în domeniul standardelor ocupaționale și au întreaga răspundere privind conținutul tehnic al standardelor ocupaționale și calificărilor asociate pe care le propun. Conținutul tehnic trebuie să reflecte necesitățile pieței muncii din punctul de vedere al competențelor, cunoștințelor și deprinderilor practice ale viitoarei forțe de muncă.

Mai mult decât atât, organizațiile abilitate în domeniul standardelor ocupaționale au responsabilitatea de a valida și actualiza aceste standarde ocupaționale și calificările asociate. Aceasta înseamnă că propun scoaterea standardelor ocupaționale și calificările asociate depășite din Registrul Național al Calificărilor .

Standardele ocupaționale și calificările asociate nu au durată de viață nelimitată. În momentul în care termenul de valabilitate expiră ele trebuie reanalizate.

Toate aceste activități presupun validarea. Din acest punct de vedere, comitetele sectoriale trebuie să-și planifice riguros activitatea .

Comitetele sectoriale desemnează o comisie de validare formată din minimum trei specialiști care validează standardele ocupaționale și calificările asociate sau componente ale acestora (unități) dintr-o anumită arie ocupațională .

NOTA 1: În cazul calificărilor trans - sectoriale comitetul sectorial poate opta pentru un proces de validare precedat de discuții publice. Dacă se întâmplă acest lucru, atunci elementele care urmează să fie validate sunt publicate, iar părților interesate din domeniu li se oferă posibilitatea de a-și adăuga comentariile. Pe baza acestor comentarii și a dosarului prezentat, comitetul sectorial poate numi o comisie de validare care realizează validarea.

Această abordare este recomandată pentru validarea calificărilor și/sau a componentelor acestora (unități) care se estimează că vor influența elaborarea de calificări în sectoare economice înrudite.

NOTA 2: Persoanele implicate în procesul de elaborare a standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate care fac obiectul validării , NU POT face parte din comisia de validare .

3.1 Obiective

Validarea de către comitetele sectoriale se **focalizează pe conținut și proces**.

Conținutul tehnic deja verificat în detaliu înainte de validare, membrii comisiei de validare analizează dacă documentele în ansamblu reprezintă o reflectare corectă a competențelor, deprinderilor practice și cunoștințelor necesare pentru piața muncii și hotărăsc dacă verificarea a fost suficient de riguroasă din acest punct de vedere.

În ceea ce privește **procesul**, validarea urmărește să stabilească dacă autorii și verificatorii au utilizat sursele corecte și dacă au ajuns la o concluzie comună, pe baza experienței lor în domeniu și dacă verificarea a fost suficient de riguroasă.

3.2 Scopul

Scopul validării este de a asigura că:

- Standardul ocupațional definește în mod adecvat deprinderile practice, cunoștințele și competențele necesare pentru a putea desfășura activități de calitate la locul de muncă
- Calificările răspund necesităților sectorului în aria ocupațională care a fost obiect al analizei.

	Situații	Tipuri de verificare	Întrebări cheie
1	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt noi	totală	1, 2, 3, 4,5,6,7,8,9,10
2	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt revizuite	totală	1,2,3,5,6,7,8,9,10
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	parțială	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	parțială	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10
5	Unități de competență revizuite	parțială	3, 9, 10
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	parțială	3, 9, 10

Întrebările cheie prezentate în tabel sunt descrise la alineatul 3.6.

3.3 Documentele prezentate spre validare

În cazul unei **validări totale** următoarele documente trebuie furnizate comisiei de validare:

- Dosarul complet conținând documentele verificate;
- rapoartele originale de verificare;
- fișele de feedback pentru verificare, completate (dacă este cazul).

Validare de tip parțial	Documentele prezentate spre validare
3 Calificări noi asociate unui standard ocupațional	(Standard ocupațional) Noile calificări definite

Validare de tip parțial		Documentele prezentate spre validare
	existent	Raportul de validare și fișa de feedback(dacă este cazul)
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	(Standard ocupațional) Calificări existente Calificări revizuite Raportul de validare și fișa de feedback(dacă este cazul)
5	Unități de competență revizuite	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile revizuite Versiunile vechi și cele noi ale unităților respective Raportul de validare și fișa de feedback(dacă este cazul)
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile noi Noile unități Raportul de validare și fișa de feedback(dacă este cazul)

Dacă documentele prezentate nu sunt complete, comisia de validare trebuie să se consulte cu verificatorul și autorul principal al documentelor.

Documentele trebuie prezentate astfel: un exemplar tipărit și un set complet de fișiere electronice.

3.4 Instrumentul utilizat pentru validare

Validarea se face utilizând **Lista de verificare a validării** (Anexa 3.5) care trebuie să fie considerată ca un “memento” pentru validatori și conține întrebări cheie care se aplică în concordanță cu situațiile prezentate în tabelul de la punctul 3.2.

Nu există un plan de lucru prestabilit pentru realizarea efectivă a validării de către comisia de validare . Oricare abordare ar fi utilizată, este important ca validatorii să aibă suficient timp la dispoziție pentru a studia în detaliu documentele prezentate.

Procesul de validare este terminat atunci când s-a răspuns pe deplin la toate întrebările cheie cuprinse în **Lista de verificare a validării**(Anexa 3.5).

3.5 Întrebări cheie

Validarea este realizată prin furnizarea de răspunsuri la un set de întrebări cheie care se bazează pe Metodologia de elaborare al standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate (M2) care constituie un „memento” pentru validatori .

Validarea standardelor ocupaționale și a calificării/lor bazate pe standarde este completă în momentul în care s-a răspuns pe deplin următoarelor întrebări cheie:

1. *Analiza ocupațională a fost corect realizată și reflectă cerințele pieței muncii?*
2. *Standardul ocupațional reflectă cerințele pieței muncii?*

3. *Tehnicile de evaluare recomandate sunt credibile pentru domeniul ocupațional respectiv?*
4. *Data propusă pentru revizuirea standardului ocupațional este realistă?*
5. *Data propusă pentru revizuirea calificărilor este realistă?*
6. *Denumirile calificărilor sunt recunoscute pe piața muncii?*
7. *Nivelul de responsabilitate propus pentru o calificare reflectă corect nivelul de responsabilitate al unităților ?*
8. *Calificările asociate standardului oferă perspective de dezvoltare profesională pe verticală și orizontală pentru piața muncii?*
9. *Verificatorul a ajuns la concluzia că documentele respectă cerințele metodologice?*
10. *Dosarul înaintat este complet?*

NOTĂ : Analiza ocupațională este considerată corectă dacă:

- acoperă o întreagă arie ocupațională
- a fost realizată de experții în domeniu
- au fost utilizate metode și tehnici de colectare a informațiilor diferite, adecvate și suficiente
- sursele de colectare au fost alese conform cerințelor metodologice
- datele culese sunt corect structurate în formatul standard al analizei ocupaționale

NOTA 1: În general, nu sunt așteptate schimbări în standardele ocupaționale și calificărilor asociate ca rezultat al procesului de validare. Acestea au trecut deja printr-un proces de verificare, iar autorii și verificatorii și-au dat toată silința pentru a obține cel mai bun rezultat în condițiile date.

NOTA 2: Cu toate acestea, standardele ocupaționale și calificările nu pot fi considerate niciodată perfecte. Nu vom ști cât de bune sunt până când nu va fi obținut un feedback în urma utilizării lor în educație și formare profesională. Acesta este și motivul pentru care au o durată de viață limitată, fiind necesară reanalizarea și revizuirea lor.

3.6 Completarea raportului de validare

Raportul de validare (Anexa 3.4) trebuie să fie completat în concordanță cu tipul de validare (totală sau parțială) care se realizează de către echipa de validare.

Nu există un plan de lucru predefinit pentru validarea efectivă realizată de către comisia de validare. Cu toate acestea, este imperios necesar ca această comisie să se reunească pentru a completa raportul de validare. Membrii comisiei de validare analizează dosarul și pe baza constatărilor făcute întocmesc raportul de validare.

Este important ca membrii comisiei de validare să studieze în detaliu materialele prezentate. La modul ideal, fiecare membru ar trebui să studieze materialele prezentate spre validare și să noteze toate problemele identificate.

Dacă este necesar, comisia invită coordonatorul echipei de redactare a standardului și verificatorul pentru a discuta toate problemele identificate. Dacă trebuie realizate modificări

minore, este de preferat ca acestea să fie efectuate în cursul reuniunii. Stă în responsabilitatea președintelui comisiei de validare să verifice că toate modificările minore solicitate să fie efectuate înainte ca dosarul să fie înaintat spre verificare metodologică ANC.

Constatările validării trebuie să fie înregistrate în raportul de validare, care devine parte integrantă a dosarului.

Dosarul conține deja toate documentele care au fost prezentate spre verificare și toate rapoartele originale de verificare (inclusiv, dacă este cazul, fișele de feedback al verificării) completate de către verficatorul desemnat.

Raportul de validare trebuie să fie semnat de membrii comisiei de validare și de președintele comitetului sectorial.

3.7 Rezultatul validării

A. Documentele prezentate **nu sunt validate**

În cazul în care comisia de validare desemnată de către comitetul sectorial ajunge la concluzia că validarea nu se poate realiza, întregul dosar este returnat verficatorului, pentru a opera modificările necesare.

Atunci când schimbările cerute au fost realizate, dosarul poate fi prezentat din nou pentru validare.

B. Documentele prezentate **sunt aprobate**

În cazul în care comisia de validare numită de către comitetul sectorial, ajunge la concluzia că dosarul calificării este complet, transmite ANC dosarul la care atașează raportul de validare semnat.

Președintele comisiei de validare este responsabil pentru transmiterea documentelor validate (în format electronic și exemplar tipărit) către Autoritatea Națională pentru Calificări.

Capitolul 4: Verificarea metodologică realizată de către Autoritatea Națională pentru Calificări

Verificarea metodologică a standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate este realizată de către personalul direcției de specialitate a ANC.

Membrii personalului care au fost desemnați pentru realizarea acestei activități trebuie să cunoască și să poată aplica:

1. Metodologia de elaborare și revizuire a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate (M2);
2. Metodologia de verificare și validare a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate (M3);
3. Cerințele pentru înregistrarea standardelor ocupaționale și calificărilor asociate în Registrul Național al Calificărilor (M5).

Pentru a evita un conflict de interese, un verificator metodologic nu poate acționa, în același timp și în calitate de coordonator pentru comitetul sectorial care propune standardele ocupaționale și calificările respective.

Verificatorul metodologic trebuie să evite să formuleze judecăți de valoare în ceea ce privește calitatea conținutului tehnic (de exemplu: competențele necesare, deprinderile practice și cunoștințele, etaloanele calitative) și nici nu trebuie să fie implicat în stabilirea nivelului de responsabilitate a unității de competență.

Responsabilitatea pentru conținutul tehnic și stabilirea nivelului unităților revine în totalitate organizației abilitate în domeniul standardelor ocupaționale. Coordonatorul unui comitet sectorial poate consilia comitetul sectorial asupra acestor aspecte.

Responsabilitatea finală privind conținutul tehnic al standardelor ocupaționale și calificărilor asociate revine comitetului sectorial.

4.1 Obiectivul

Verificarea metodologică se focalizează pe aspecte metodologice, ca de exemplu:

- gradul de implicare al experților sectoriali în procesul de elaborare a standardelor ocupaționale și calificărilor asociate;
- cerințele de format;
- cerințele de scriere a unităților;
- respectarea regulilor de combinare a unităților de competență pentru definirea calificărilor,
- cerințele pentru înregistrare în Registrul Național al Calificărilor;
- conținutul dosarului (atât în variantă electronică cât și tipărită).

4.2 Scopul

Scopul principal al verificării metodologice a unui standard ocupațional și a calificărilor asociate este de a asigura că aceste documente au fost întocmite respectând cerințele metodologice specificate (Anexa 3.7).

	Situații	Tipuri de verificare	Întrebări cheie
1	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt noi	totală	1, 2, 3, 4,5,6,7,8,9,10,11,1,2,13,14
2	Standardul ocupațional și calificările asociate sunt revizuite	totală	1, 2, 3, 4,5,6,7,8,9,10,11,1,2,13,14
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	parțială	6,7,8,9,1,11,13,14
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	parțială	6,7,8,9,1,11,13,14
5	Unități de competență revizuite	parțială	9,10,11,13,14
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	parțială	9,10,11,13,14

Dacă verificarea metodologică se încheie cu succes, standardul ocupațional, calificările asociate și/sau unitățile vor fi înaintate ANC spre aprobare și apoi înregistrate în RNC.

4.3 Documentele prezentate pentru verificarea metodologică

În cazul **verificării metodologice totale** următoarele documente trebuie să fie puse la dispoziția verficatorului metodologic:

Dosarul complet (în format electronic și exemplar tipărit) care conține:

- Analiza ocupațională;
- Standardul ocupațional;
- Calificarea ;
- Raportul de verificare incluzând fișa de feedback(dacă este cazul);
- Raportul de validare.

În cazul unei **verificări metodologice parțiale** următoarele documente trebuie prezentate:

	Situații	Documentele prezentate pentru verificare metodologică
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	Standard ocupațional Noile calificări definite
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	(Standard ocupațional) Calificări existente Calificări revizuite
5	Unități de competență revizuite	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile revizuite Versiunile vechi și cele noi ale unităților respective
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	Lista standardelor ocupaționale / calificărilor care sunt influențate de unitățile noi Noile unități

Dacă documentele prezentate nu sunt complete, verficatorul metodologic trebuie să se consulte cu coordonatorul comitetului sectorial.

Dosarul trebuie să includă toate documentele solicitate în format electronic și pe suport de hârtie.

4.4 Instrumentul pentru verificarea metodologică

Verificarea metodologică se face utilizând **Lista de control pentru verificare metodologică** (Anexa 3.7) care trebuie să fie considerată ca un “memento” pentru verificatori și conține întrebări cheie care se aplică în concordanță cu situațiile prezentate în tabelul de la punctul 4.2.

4.5 Întrebările cheie

În cazul realizării unei **verificări metodologice totale**, trebuie să se răspundă pe deplin următoarelor întrebări pentru a considera completă verificarea metodologică:

1. *Analiza ocupațională a fost verificată și validată înainte de elaborarea standardului?*
2. *Au fost folosite surse multiple și tehnici diferite pentru realizarea analizei ocupaționale?*
3. *Analiza ocupațională a fost completată în conformitate cu cerințele metodologice?*
4. *Au fost descrise toate elementele cuprinse în standardul ocupațional?*
5. *Toate elementele necesare ale standardului ocupațional au fost descrise în conformitate cu cerințele metodologice?*
6. *Descrierile fiecărei calificări au fost realizate în conformitate cu cerințele metodologice?*
7. *Nivelul calificării a fost stabilit în conformitate cu metodologia?*
8. *Autorii au respectat regulile de combinare stabilite de sector?*
9. *Verificatorul a decis că documentele sunt conforme cu cerințele metodologice?*
10. *Dosarul a fost validat de către comitetul sectorial în conformitate cu cerințele metodologice?*
11. *Dosarul este complet?*
12. *Standardul ocupațional poate fi înregistrat?*
13. *Au fost prezentate toate documentele în format electronic?*
14. *Calificările pot fi înregistrate?*

Verificările metodologice parțiale trebuie să se concentreze pe următoarele întrebări-cheie

	Situații	Tipuri de verificare	Întrebări cheie
3	Calificări noi asociate unui standard ocupațional existent	parțială	6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
4	Calificări revizuite asociate unui standard ocupațional existent	parțială	6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
5	Unități de competență revizuite	parțială	9, 10, 11, 13, 14
6	Unități de competență noi introduse într-una sau mai multe calificări	parțială	9, 10, 11, 13, 14

4.6 Completarea raportului de verificare metodologică

Verificarea metodologică este realizată conform cerințelor metodologiei M3 pentru a se asigura:

- transparența procesului de verificare;
- obiectivitatea;
- eficiența procesului (decizii corecte în timp optim);

Verificarea metodologică se focalizează numai pe respectarea cerințelor metodologice aplicate la :

- analiza ocupațională;
- standarde ocupaționale;
- unități de competență;
- unități generale de competență;
- calificări.

Unitățile specifice de competență sunt verificate metodologic pe bază de eșantion. Eșantionul ar trebui să includă minim 40% dintre unitățile specifice de competență. Eșantionul este stabilit astfel:

1. Toate unitățile specifice sunt verificate conform cerințelor de înregistrare în RNC. Orice unitate specifică de competență nouă sau revizuită poate să facă parte din acest eșantion.
2. Verificatorul alcătuiește o listă cu unitățile specifice de competență cuprinse în eșantion.
3. Dacă în eșantion există cel puțin o unitate specifică care nu respectă în totalitate cerințele metodologice, dosarul nu poate fi aprobat și este returnat coordonatorului de sector care va informa comitetul sectorial, verificatorul și autorii.
4. Dacă toate unitățile specifice din eșantion respectă cerințele metodologice, atunci se consideră că întreaga documentație răspunde cerințelor metodologice

Orice unitate de competență cheie sau generală de competență care există deja în Registrul Național al Calificărilor și face parte din documentul prezentat, nu trebuie să fie din nou verificată metodologic.

Procedurile și instrumentele din prezentul ghid vor fi revizuite pe baza realizărilor obținute în cursul implementării acestora. Echipele de asistență tehnică ale proiectelor Phare succesive ar trebui să vină în sprijinul acestui proces.

Constatările verificării metodologice trebuie să fie înregistrate în raportul de verificare metodologică care în formă electronică și tipărită devine **parte a dosarului**. Versiunea tipărită și semnată a raportului de verificare metodologică trebuie să fie atașată dosarului .

4.7 Rezultatul verificării metodologice

A. Dacă verificarea metodologică nu permite înregistrarea standardului ocupațional și a calificărilor asociate în RNC

Înregistrarea nu se poate produce dacă:

- 1) Oricare dintre documentele prezentate **nu se conformează cerințelor**.
  - Măsură: Întregul dosar (inclusiv fișa de feedback) este returnat coordonatorului comitetului sectorial care va hotărî care este cea mai eficientă modalitate de a face schimbările necesare după consultarea cu președintele comitetului sectorial.

2) **Dosarul este incomplet**

- Măsură: Coordonatorul comitetului sectorial va fi informat. Coordonatorul va aduna documentele lipsă și/sau fișierele electronice și le va înainta verificatorului metodologic.

3) **Titlurile propuse** pentru standardele ocupaționale/unitățile de competență sau calificări **există deja în baza de date.**

- Măsură: Întregul dosar (inclusiv fișa de feedback) este returnat coordonatorului comitetului sectorial care va hotărî care este cea mai eficientă modalitate de a face schimbările necesare după consultarea cu președintele comitetului sectorial.

NOTĂ: Dacă titlul unui standard ocupațional și/sau calificării există deja în baza de date (documentele au fost produse de un alt comitet sectorial) – sau dacă două standarde ocupaționale/calificări sunt livrate în același timp cu aceleași titluri de către două comitete sectoriale diferite, respectivele comitete trebuie să ajungă la un consens asupra înregistrării standardelor ocupaționale/calificărilor.

4) Ocupația **nu este înregistrată în COR**

- Măsură: Coordonatorul comitetului sectorial acordă asistență președintelui comitetului sectorial în demersul de introducere a ocupației în COR conform cu procedurile existente.

Dosarul poate fi returnat pentru modificări de câte ori este necesar până când problemele descrise mai sus au fost rezolvate și verificarea metodologică s-a terminat cu succes.

B. Verificarea metodologică permite înregistrarea standardului ocupațional și a calificărilor asociate, în RNC

Dacă verificatorul metodologic concluzionează că procesul de verificare metodologică s-a terminat cu succes, întocmește un raport final de verificare metodologică și trimite întregul dosar spre aprobare ANC.

4.8 Înregistrarea

După aprobarea standardelor ocupaționale și a calificărilor asociate de către ANC acestea sunt înregistrate în RNC.

Din acest punct de vedere, principala problemă este verificarea existenței în registru a titlurilor standardelor ocupaționale, calificărilor și unităților de competență.

Până la implementarea întregului cadru metodologic, standardele ocupaționale și calificările asociate aprobate, vor fi disponibile pe site-ul ANC.